

РЕШЕНИЕ

№ 5411

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Гюлсевер Сали Въззивно гражданско дело № 20221100505302 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

С решение от 15.03.2022 г., постановено по гр. дело № 51698/2021 г. по описа на Софийския районен съд, 51 състав ответникът „Д.Б.: Ж. и з.“ АД е осъден да заплати на ищеца „Д.з.“ АД на основание чл. 411 КЗ сумата от 2 359,34 ле., представляваща застрахователно обезщетение и ликвидационни разноски за отстраняване на вредите по лек автомобил „Пежо 308“, с рег. № ****, причинени в резултат на ПТП, настъпило на 20.12.2020 г. на автомагистрала „Хемус“ 35 – ти км. с лек автомобил „Фолксваген поло“, с рег. № **** по силата на договор за застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законната лихва, считано от 03.09.2021 г. до окончателното погасяване на вземането и на основание чл. 86 ЗЗД сумата от 66,19 лв., представляваща обезщетение за забава за периода от 25.05.2021 г. до 02.09.2021 г., като искът по чл. 411 КЗ е отхвърлен за разликата над уважения размер до пълния предявен размер от 4 703,68 лв., както и искът по чл. 86 ЗЗД за разликата над уважения размер до пълния предявен размер от 131,97 лв.

Срещу решението в отхвърлителната част е постъпила въззивна жалба от ищеца „Д.з.“ АД. Въззивникът излага оплаквания за неправилност и необоснованост на решението в тази част. Поддържа се, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че е налице съпричиняване на вредоносния резултат от страна на водача на л.а. „Пежо 308“ и същият е допринесъл за съпричиняването му с 50%. Счита се, че съдът не е обсъдил в цялост събрания по делото доказателствен материал, като е обсъдил само част

от свидетелските показания. При условията на евентуалност се поддържа, че дори да е налице съпричиняване, то същото не е повече от 10%-20%. По изложените аргументи се иска отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част и постановяване на ново, с което претенцията на ищеца да бъде уважена в пълния предявен размер, евентуално, ако се приеме, че е налице съпричиняване, то да увеличи размера на присъденото обезщетение. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника „Д.Б.: Ж. и з.“ АД, с който оспорва жалбата като неоснователна и моли същата да бъде оставена без уважение. Въззиваемият счита, че първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, като е обсъдил доказателствения материал поотделно и в съвкупност и е постановил законосъобразен резултат. Поради изложеното моли решението да бъде потвърдено в обжалваната част. Претендира разноски.

Софийският градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 от ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му - в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Решението в осъдителната част не се обжалва от страните, поради което е влязло в сила.

При извършена проверка по реда на чл. 269, ал. 1 от ГПК въззивният съд установи, че решението е валидно, а в обжалваната част е и допустимо. Въззивният съд намира, че същото е и правилно, като на основание чл.272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите изложени от СРС. Фактическите и правни констатации на настоящия съд съвпадат с направените от районния съд в атакувания съдебен акт констатации /чл.272 ГПК/. При правилно разпределена доказателствена тежест съобразно нормата на чл.154 от ГПК и изпълнение на задълженията си, посочени в нормата на чл.146 от ГПК, първоинстанционният съд е обсъдил събраните по делото доказателства, изложил е подробни мотиви, като е основал решението си върху приетите от него за установени обстоятелства по делото и съобразно приложимия материален закон. В обжалвания съдебен акт са изложени конкретни и ясни мотиви по отношение разкриване действителното правно положение между страните и разрешаването на правния спор. Изводите на съда са обосновани с оглед данните по делото и събраните по делото доказателства. По изложените във въззивната жалба доводи, настоящата въззивна инстанция намира, че следва да добави и следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 411 КЗ, вр. чл. 86 ЗЗД за заплащане на сумата от 4 703, 68 лв., представляваща изплатено от ищеца застрахователно обезщетение по застраховка „Каско“, ведно с ликвидационни разноски и законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от 131,97 лв., представляваща обезщетение за забава за периода от 25.05.2021 г. до 02.09.2021 г.

По делото между страните не е спорно, че е настъпило пътно-транспортно произшествие на 20.12.2020 г. на автомагистрала „Хемус“, на 35-ти км между л.а. „Фолксваген“, модел „Поло“, с рег. № ВР **** ВХ, управляван от свидетеля Д.Ф., с който е сключен договор за застраховка „Каско“ с ищцовото дружество и л.а. „Пежо 308“, с рег. № СВ **** МТ, собственост на „Лизингова къща София лизинг“ ЕАД, управляван от С.М.-А., чиято гражданска отговорност е застрахована при ответното дружество.

Спорни между страните са обстоятелствата относно механизма на ПТП и наличието на вина и съпричиняване от страна на водача на л.а. „Фолксваген“, модел „Поло“, с рег. № ВР **** ВХ, управляван от свидетеля Д.Ф. за вредоносния резултат.

Съгласно чл. 411 КЗ, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Съгласно чл. 154 ГПК в доказателствена тежест на ищеца е да докаже три групи факти: 1/ наличие на валиден договор за имуществена застраховка с увредения и плащането по него на обезщетение за настъпили вреди, както и на обичайните разноски за неговото определяне; 2/ възникнали права на увредения срещу причинителя на вредите на основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД – наличие на неправомерно поведение, вина, която се презюмира, причинна връзка и вреда, и 3/ наличие към момента на настъпване на ПТП на сключен валиден договор за застраховка "Гражданска отговорност" между делинквента и ответното дружество. При своевременно направено възражение по реда на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, в тежест на ответника е да докаже, при условията на пълно и главно доказване, конкретният обективен принос на другия участник.

При съвкупния анализ на доказателствения материал по делото, в това число свидетелските показания на свидетелката С.А. и свидетеля Д.Ф., които съдят кредитира като обективни, безпротиворечиви и взаимно допълващи се, се установява, че на процесната дата св. С.А. е управлявала л.а. „Пежо 308“, с рег. № СВ **** МТ, като на 35-ти км на АМ „Хемус“ поради наличие на мъгла и пренасочване на движението се е наложило да намали скоростта на движение на управлявания от нея автомобил, а скоро след това и да спре, след включване на аварийните светлини на автомобила. Същата заявява, че е спряла в средната лента на пътя. Тези обстоятелства се потвърждават и от свидетелските показания на св. Ф., който споделя, че е възприел спиращата

пред него кола и е натиснал спирачка, но поради пътната обстановка колата е поддала и управляваният от него автомобил не е успял да спре и се е ударил в движещия се пред него „Пежо 308“.

Съгласно чл. 3, ал. 7 от Закона за пътищата, автомагистралите, каквато е и АМ „Хемус“, където е настъпило ПТП, са специално изградени и означени пътища за движение само на моторни превозни средства с високи скорости и притежават следните характеристики: имат самостоятелни платна за движение във всяка посока с разделителна ивица между тях, като всяко платно е с най-малко две ленти за движение и със специална лента за аварийно спиране; пресичането с други пътища, улици, железопътни и трамвайни линии е само на различни нива; вливането и отливването на движението е само на определени места; нямат директни връзки към съседните прилежащи територии; имат площадки за краткотраен отдых; имат предпазна телена ограда.

Чл. 20, ал. 2 от ЗДвП предвижда, че водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението. Следователно в настоящия случай преди да предприеме спиране водачът на л.а. „Пежо“ е следвало да съобрази интензитета на движението, което се осъществява по автомагистралата и необходимостта от спиране, тъй като от събраните по делото доказателства не се установява такава необходимост. Също така съгласно чл. 22, ал. 1 ЗДвП, водачът на пътно превозно средство не трябва да се движи без основателна причина с твърде ниска скорост, когато по този начин пречи на движението на другите пътни превозни средства. А съгласно чл. 24 ЗДвП, водачът на пътно превозно средство не трябва да намалява скоростта рязко, освен ако това е необходимо за предотвратяване на пътнотранспортно произшествие. Преди да намали значително скоростта на движение на управляваното от него пътно превозно средство, водачът е длъжен да се убеди, че няма да създаде опасност за останалите участници в движението и че няма да затрудни излишно тяхното движение. Внезапното спиране в средна лента на автомагистрала „Хемус“, безспорно не се вписва в така предписаното нормативно поведение от закона.

Разпоредбата на чл. 58а ЗДвП предвижда изрична забрана при движение по скоростен път пътното превозно средство да спира за престой извън специално обозначените за това места. Водачът на пътно превозно средство, принуден да спре поради независещи от него обстоятелства, може да направи това върху лентата за принудително спиране извън платното за движение.

Конкретната причина за настъпване на процесното ПТП е управление на автомобил „Фолксваген“ с несъобразена скорост в противоречие с

изискването на чл. 23, ал. 1 ЗДвП, който гласи, че водачът на пътно превозно средство е длъжен да се движи на такова разстояние от движещото се пред него друго превозно средство, че да може да избегне удряне в него, когато то намали скоростта или спре рязко. От друга страна обаче доколкото по делото е установено по безспорен начин, че двамата водачи са се движили по автомагистрала и доколкото от събрания по делото доказателствен материал не се установява причина, налагаща необходимост от внезапно спиране в средна лента на автомагистрала, то правилно първоинстанционният съд е приел, че в случая е налице съпричиняване от страна на водача на увредения автомобил, който е създал предпоставки за настъпване на ПТП.

По отношение на възражението за размера на съпричиняването, определен от първоинстанционния съд, настоящата въззивна инстанция намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл.51, ал.1 ЗЗД обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Делинквентът дължи обезщетение за вреди, доколкото те са възникнали в причинна връзка с противоправното му поведение, а когато за настъпилия вредоносен резултат има значение и поведението на пострадалия, то е основание за намаляване на дължимото от делинквента обезщетение на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД. В този смисъл в т. 7 от Постановление №17/1963г. на Пленума на Върховния съд на РБ също е възприето разбирането, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване.

Приносът на увредения като обективен елемент от съпричиняването може да се изрази в действие или бездействие. Последният не извършва непозволено увреждане, но съпричинява вредата тогава, когато е създал реална възможност за настъпването ѝ или е превърнал създадената от делинквента реална опасност в действителност. Пострадалият допринася за настъпване на вредата и в хипотезата, разгледана в т.7 от Тълкувателно решение №1/2014г. по тълкувателно дело №1/2014г. ОСТК на ВКС, „когато не е допринесъл за настъпване на събитието, но с поведението си е спомогнал за собственото си увреждане, респ. за увеличаване размера на вредата”. Поведението на пострадалия, допринесло за увреждането, е основание да не се възлага отговорност за целия вредоносен резултат на делинквента, а само за част от него и не поражда за съда право на свободна преценка дали да намали или не обезщетението.

В последователната практика на ВКС (ППВС № 17/18.11.1963 г., решение № 159/24.11.2010 г. по т.д. № 1117/2009 г. на ВКС, II т.о.; решение № 154/10.10.2017 г. по т.д. № 2317/2016г. на ВКС, II т.о.; решение № 577/29.11.2010 г. по гр.д. № 1741/2009 г. на ВКС, III г.о., решение № 64/16.05.2019 г. по т.д. № 1781/2018г. на ВКС, II т.о.; решение № 153/31.10.2011 г. по т.д. № 971/2010 г. на ВКС, II т.о.; решение № 98/24.06.2013 г. по т.д. № 596/2012г. на ВКС, II т.о.), се приема, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява по правилото на чл.51, ал.2 ЗЗД, когато самият пострадал е допринесъл за тяхното

настъпване, т.е. когато вредоносният резултат е следствие от действията или бездействията на последния, с които той обективно е създал предпоставки за неговото настъпване, като го е улеснил и/ или се е поставил в неоправдано завишен и основателно очакван риск, като в тази хипотеза от значение е наличието на причинно-следствена връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, но не и вината на последния.

При определянето на степента на съпричиняване по чл. 51, ал. 2 от ЗЗД се взема предвид степента на каузалност на поведението на делинквента и пострадалото лице и съотношението между техните действия или бездействия. В случая в нарушение на разпоредбите на Закона за пътищата и Закона за движение по пътищата водача на л.а. „Пежо 308“ е предприел внезапно спиране в средна лента на автомагистрален път, без да е била налице реална опасност от настъпване на ПТП или друга установена опасност, вместо за целта да използва специално предназначенията за целта лента за принудително или аварийно спиране. Съпоставени тези нарушения с нарушението на водача по чл. 20, ал. 2 от ЗДВП (да управлява автомобила със скорост, позволяваща да спре пред всяко предвидимо препятствие), приносът на водача на увредения автомобил – „Пежо 308“ следва да се определи като равен на приноса на водача на увреждащия автомобил – „Фолксваген поло“ или в размер на 50%.

По изложените съображения и поради съвпадение на крайните изводи на двете съдебни инстанции, настоящата въззивна инстанция намира, че решението на първоинстанционния съд следва да бъде потвърдено, а подадената срещу него въззивна жалба в отхвърлителната част следва да бъде оставена без уважение като неоснователна.

По разноските:

Предвид изхода от спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на разноски за въззивната инстанция има ответникът – „Далл Богг: Ж. и з.“ АД, който претендира юрисконсултско възнаграждение. На основание чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 25 от Наредбата за правната помощ, съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв., платими от въззивника „Д.з.“ АД.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 15.03.2022 г., постановено по гр. дело № 51698/2021 г. по описа на Софийския районен съд, 51 състав **в обжалваната част.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК „Д.з.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „*****“, ** да заплати на „Д.Б.: Ж. и з.“ АД **сумата от 100 лв. /сто лева/**, представляваща юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____